



ИЗЛИЗА ОТ 1900 ГОДИНА

# ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК



ОФИЦИАЛНО ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА – БЪЛГАРСКА ПАТРИАРШИЯ

ГОДИНА СХVI, БРОЙ 3

СОФИЯ, 1-15 ФЕВРУАРИ 2015 г.

ЦЕНА 0,70 лв.

e-mail: sinizdat@gmail.com

Официален сайт на Св. Синод на БПЦ – www.bg-patriarshia.bg

## Българският патриарх Неофит отслужи опелото на новопреставилния се български президент г-р Желю Желев



На 30 януари, на 79 години почина първият демократично избран президент на РБългария д-р Желю Желев. Опелото му бе отслужено на 1 февруари 2015 г. Негово Светейшество Българският патриарх Неофит оглави опелото на починалия държавен глава, което с благослението на Негово Светейшество се състоя в патриаршеската катедрала „Св. Александър Невски“. Д-р Желев е първият държавен глава след цар Борис III, изпратен с опело в патриаршеския катедрален храм. Стотици граждани, български и чуждестранни лидери се събраха да отдадат последна почит и да се помолят за упокоение на душата му.

В своето слово при опелото патриарх Неофит каза:

На стр. 3

## ДОСТОЙНИ АРХИЕРЕИ

65 години от кончината на архиепископ Серафим (Соболев)

Стр. 1, 4, 5

## ДОКУМЕНТИ

Обръщение на Пловдивския митрополит Николай

По повод натиска, упражняван от група лица върху съдебната система, във връзка с делото „Манастир“ „Св. св. Кирик и Юлита“

Стр. 3

## АКТУАЛНО

Зареждане с енергия

Стр. 7

## ДОСТОЙНИ АРХИЕРЕИ

† Видински митрополит ДОМЕТИАН

## Велик Божий йерарх на Православната църква

Блаженопочиналият архиепископ Серафим е един велик архипастир на Руската православна църква, но и на Българската, защото повече от времето, което е преживял той прекарва в служение в нашата престолнина София, в храм „Св. Николай Мирликийски Чудотворец“, като священослужител на Руската православна църква при тогавашния храм при Руското посолство, а след това храм-подворие на Московската патриаршия. Сега, когато съм призван да споделя някакви лични чувства и спомени за този духоносен архиепископ на нашето време, молитвено припадам пред неговата святост да ми помогне да кажа онова, което е истина, което е правда

и което е достойно за този велик Божий йерарх на Православната църква.

През 1950 г. аз бях трета година в Духовната семинария. Наш курсов ръководител беше митрофорният протоиерей Михаил Шишкин, също емигрант от Русия, преподавател в Духовната ни семинария по философски науки: философия, психология, логика. Той с голяма горест дойде в нашия клас и ни съобщи за кончината на този велик православен архиепископ Серафим. Решихме, целият наш курс, да подготвим венец и да отидем в „Руската църква“, където стана опелото, за да преподнесем нашата дълбока почит и уважение към този свят човек.

На стр. 4

† Варненски и Великопреславски митрополит ЙОАН

## Животът по Бога спасява, а не времето и мястото

Архиепископ Серафим Соболев е уникална личност в духовния живот на Българската православна църква, на Руската православна църква, можем да кажем като православие. Личност, която в едни не леки години от новата история на светата Църква пребивава не някъде другаде, а именно в града на Божията Премъдрост – София, столицата на нашата родина. Човек не би могъл да обхване толкова широк и дълбинен духовен живот, но едно може да се каже със сигурност: огромното почитание на българите към архиепископ Серафим Соболев в нашата съвременност е реален факт.

Криптата на храма-подворие на Руската православна църква „Св. Николай“, в която е погребан архиеп. Серафим Соболев, е място, където ежечасно, ежеминутно даже, всеки ден Господен

преминава множество народ със своите просби, със своите молитви, със своите възделения.

Като се връщам 20 години назад, във времето, когато започна моето обучение в Софийската духовна семинария и после в Богословския факултет, във всички важни решаващи моменти от моя живот като съзнателен християнин и обучавач се в нашите богословски учебни заведения, аз съм прибягвал към молитвите на архиепископ Серафим Соболев. Винаги, когато съм пристъпвал там, където е гробът му, където са прекрасните образи на преп. Йоан Рилски, на преп. Серафим Саровски, на преп. Сергей Радонежки и она псаломски стих, който свидетелства, че упованият от рождението на архиепископа е Сам Бог, съм имал абсолютното убеждение в дръзновението на владика Серафим пред Бога.

На стр. 5

## БОГОСЛОВИЕ

## Почитта към свети Йоан Златоуст в Православната църква

На 27 януари според празничния календар на Православната църква се отбелязва и възпоменава тържественото възвръщане мощите на св. Йоан Златоуст (ок. 344-407 г. сл. Р.Хр.) в Константинопол. Големият църковен учител и „златоуст“ проповедник, който завършил своя земен път отстранен от архиепископската си катедра в изгнание, е един от най-почитаните църковни отци и духовни учители на Църквата. Неговото богато проповедническо творчество и богословско наследство се е превърнало в образец за благовестие на Слово Божие и църковно служение, а възгледите му за практическите аспекти на християнската нравственост са придобили авторитета на установено правило в духовния живот на вярващите и проявите на



християнско благочестие.

Православната църква е установила особено място в своя празничен календар за отбелязване паметта и възпоменаване делото на този забележителен светител. На 13 ноември се чества денят на уснието на св. Йоан Златоуст, а според църковната традиция от векове в Източната църква делото и личността на този изтъкнат учител се чества заедно и в особен църковен празник – деня на светите Трима светители (30 януари). На този празничен ден паметта на св. Йоан Златоуст се чества заедно с великото просветителско и учителско дело на св. Василий Велики (ок. 330-379) и св. Григорий Богослов (329-390), а Църквата прославя съборно тримата големи йерарси и светители на Православието.

На стр. 6

ХРОНИКА

България

## Архиерейско посещение в Румъния и Басарбовския манастир

На 3 февруари Техни Високопреосвещенства Видински митрополит Дометиан и Русенски митрополит Наум посетиха гр. Гюргево в Румъния, където гостуваха на тамошния епископ Амвросий. Високопреосвещените архиереи бяха посрещнати в катедралата на града, след което посетиха резиденцията на епископа. Българските архиереи бяха придружавани от архим. Антоний, игумен на Басарбовския манастир, прот. Йоан Иванов и дякон Валери Василев.

По-късно гостите, придружени от своя домакин, отидоха на поклонение в манастира Комана, където бяха посрещнати сърдечно от игумена ар-



хим. Михаил. В братолюбив разговор българските архиереи благодариха за гостоприемството на румънските духовници, а митр. Дометиан подчерта значимата роля на Русенския митр. Наум за добрите взаимоотношения между двете сестри помес-

тни православни църкви.

Същия ден митрополитите Дометиан и Наум посетиха и Басарбовския манастир, където митрополит Наум запозна митрополит Дометиан с извършваните довършителни работи по новия храм.

*Русенска митрополия*

## Нов архимандрит във Видинска епархия

На 7 февруари Негово Високопреосвещенство Видински митрополит Дометиан посети Боровишкия манастир „Света Троица“, край гр. Белоградчик, където отслужи света Литургия по повод отбелязването по стар стил паметта на св. Григорий Богослов, архиепископ Константинополски.

Посещението на митрополит Дометиан в обителта бе осъществено по покана на архимандрит Антим, игумен на светата обител и протосингел на Видинска митрополия.

По време на светата Литургия в архимандритско достойнство бе възведен йеромонах Нифонт.

Архимандрит Нифонт

е брат на светата обител и е един от строителите и възобновителите на Боровишкия манастир, който се намира в прекрасна местност, в непосредствена близост с Белоградчишките скали. Пейзажът наподобява красотата на скалите и манастирите в Гърция – Метеорите.

В момента манастирският комплекс се доизгражда, като към старата църква се строи сграда, която да поеме както манастирските нужди, така и да има възможност да бъдат посрещани поклонници.

Митрополит Дометиан след като ръкоположи в архимандритство отец Нифонт, го поздрави и се обърна към него и присъ-

тващите с поучителни слова. Той напомни важността на истинския монашески живот, който трябва да бъде пример за посетителите, да привлича с молитва, пост, бдение и жертвоготовност в дворите на обителта и други възжелали монашески подвиг и живот.

Архимандрит Антим от името на манастирското братство отправи думи на благодарност и любов към Видинския митр. Дометиан за доверието и бащинската грижа към тях, за изграждането и облагодаряването както духовно, така и материално на най-новата манастирска обител в епархията.

*Видинска митрополия*

## Обновление на храма на с. Български извор

На 8 февруари Негово Високопреосвещенство Ловчански митрополит Гавриил извърши чина на обновлението на основно ремонтирания храм „Св. св. Кирил и Методий“ в с. Български извор, след което отслужи и първата св. Литургия. В съслужението взеха участие и главният секретар на Св. Синод архим. Герасим, архиерейският наместник на Тетевенска духовна околия стар. ик. Борис Борисов, ик. Вениамин Павлов и отец Вельо Йотов, който за усърдните си трудове получи офика „свещеноиконом“.

На празничното богослужение присъстваха и министър-председателят на Р България Бойко Борисов, началникът на ка-



бинета на премиера – г-жа Анжелина Тотева, областният управител на Ловеч – д-р Мадлена Бояджиева, народният представител Корнелия Маринова, кметът на с. Български извор Асен Делиев.

Храмът „Св. св. Кирил и Методий“ в Български извор е построен през

1895 г. с дарителски средства. След спешна нужда от реконструкция той е обновен със средства от фонд „Земеделие“ (отпуснати през февруари 2012 г., по времето на предишния мандат на премиера Борисов), по Мярка 322 „Обновяване и развитие на населените места“ от Програмата за селските райони (ПРСР), чиято цел е стимулирането на духовния живот в населените места и опазването на културното наследство.

В разговор с митрополит Гавриил премиерът Борисов пое ангажимент и заанаред да подпомага строителството и ремонтването на храмове и манастири.

*Отдел „Връзки с обществеността“*

## Официални срещи

### Среща между представители на БПЦ и на четири министерства

Среща между представители на БПЦ и на четири министерства се състоя на 2 февруари в Министерския съвет. Иницирана от БПЦ, тя бе организирана и председателствана от вицепремиера Томислав Дончев, министър на европейските фондове и икономическата политика.

В срещата взеха участие: от Министерството на демографската и социалната политика, труда и социалните грижи зам.-министър Зорница Русинова, от Министерството на регионалното развитие и благоустройството зам.-министър Деница Николова, от Министерството на културата зам.-министър Борил Банов, от Министерството на земеделието и храните зам.-министър Васил Грудев, както и директорът на НИИХН архитект Даниела Джуркова и представители на Държавен фонд „Земеделие“, и директорът на Дирекция „Верозповедания“ при МС Емил Веленов.

От страна на БПЦ в срещата взеха участие архим. Герасим, гл. секретар на Св. Синод, йером. Никанор и Андриан Александров от Работната група по Европейските програми при Св. Синод и Александра Карамихалева, нач.-отдел „Връзки с обществеността“ при Св. Синод.

Бе отчетено, че веднага след сформирването на настоящото правителство меж-

ду Министерския съвет и БПЦ започнаха интензивни разговори за сътрудничество между БПЦ и изпълнителната власт в различни области, за затвърдяване на успеха от досегашната съвместна работа и постигане на още по-добри резултати.

Работната среща бе с цел координиране на съвместната работа между БПЦ и Правителството на Р България в следните насоки: завършване на оперативните програми с отразяване на конкретни проблеми и предложения, направени от името на Работната група по Европейските програми при Св. Синод; навременно информиране на БПЦ и нейните подразделения за възможности за кандидатстване по различни програми; участие на експерти от Св. Синод в работните групи към съответните министерства, които подготвят наредбите и останалите нормативни документи, свързани с кандидатстването по оперативните програми, с цел, предвид спецификата на БПЦ като юридическо лице, да се избегнат евентуални пречки за кандидатстване по различните програми и създаване на условия за взаимно допълване и надграждане на различните оперативни програми в духа на направените предложения в Подгрупата за приоритизиране на обекти към ТРГ за ОПРР от страна на НИИХН, МК и Св. Синод на БПЦ.

## Официална среща между представители на БПЦ и министър Лиляна Павлова

На 3 февруари в Синодната палата се състоя официална среща на представители на БПЦ с министъра на Регионалното развитие и благоустройството Лиляна Павлова и Деница Николова от същото министерство – зам.-министър по европейските фондове, Оперативна програма „Регионално развитие“, програмите за Трансгранично сътрудничество и Дунавската стратегия.

От страна на БПЦ в срещата взеха участие Великотърновският митрополит Григорий, Тивернополски еп. Тихон – викарий на Българския патриарх, Бранишки еп. Григорий – викарий на Софийския митрополит, архим. Герасим – гл. секретар на Св. Синод, йером. Никанор – от Работната група по Европейските програми при Св. Синод, и Александра Карамихалева – нач.-отдел „Връзки с обществеността“ при Св. Синод.

Основна тема на разговора беше възможностите за кандидатстването по Оперативна програма за регионално развитие, Оперативна програма „Региони в растеж“ и Програмите за транс-

гранично сътрудничество за периода 2014-2020 г. от страна на БПЦ и нейните подразделения. Обсъдени бяха и възможностите БПЦ да участва със свои сгради в партньорство с общините с проектни предложения по схема „Подкрепа за интегрирани планове за градско възстановяване и развитие“.

По време на срещата бяха изяснени конкретни въпроси, свързани с възможностите за изграждане на подходяща инфраструктура с цел улесняване на достъпа на поклонници и туристи до храмове и манастири на БПЦ; довършване на ОПРР 2014-2020 г., окончателно утвърждаване на списъка с туристически обекти от национално значение и начина за финансиране на бенефициентите; саниране на сгради на БПЦ и нейните подразделения; възможности за реставриране на Синодната палата, Богословския факултет и Софийската духовна семинария; довършване на програмите за трансгранично сътрудничество и др.

*Отдел „Връзки с обществеността“*

## Храмов празник в с. Добърско на Сретение Господне

Единственият в Неврокопска епархия храм, посветен на св. Сретение Господне, се намира в с. Добърско и на 2 февруари отбеляза своя храмов празник. По традиция Неврокопският митрополит Серафим оглави празничната св. Литургия. В съслужение с Негово Високопреосвещенство бяха архиерейският наместник на Разложка духовна околия – ик. Янко Русков, председателят на храма свещ. Николай Варин и свещ. Георги Хаджигеоргиев от гр. Банско.

В своята проповед митрополит Серафим призова православните християни да живеят благоговейно, винаги да имат мисълта за Бога и да подготвят

душите си чрез праведен живот, молитва, пост и изповед за великата радост да приемат в очистените си сърца Спасителя на света. Само ако Той заживее в нас, ще бъдем живи членове на Негово Тяло – св. Църква. Ще бъдем състрадателни и милостиви към нашите близки, ще се радваме и скърбим с техните радости и скърби, ще можем да надмогнем егоизма си и ще изпълним най-великата заповед на Спасителя: „Възлюби Господа, Бога твоего, с всичкото си сърце и с всичката си душа, и с всичкия си разум; и ... възлюби ближния си като себе си“ (Мат. 22:35-40).

*Неврокопска митрополия*

## Българският патриарх Неофит отслужу опелото...

От стр. 1

Опечалени близки и родственици на покойния д-р Желю Желев, уважаеми г-н Президент на Република България, уважаеми господа Президенти, уважаема г-жо Председател на Народното събрание, уважаеми г-н Министър-председател, Ваше Величество, уважаема г-жо Вицепрезидент, Ваши Превъзходительства, уважаема г-жо Кмет на гр. София, достопочтени представители на българската държава и общественост,

Братя и сестри,



Винаги идва този ден. Денят на смъртта, онази реалност, която е даденост за всички нас. „Плача и ридая, когато помисля за смъртта“ – казва св. Йоан Дамаскин, и този плач е преодолим единствено чрез вяра в Победителя над тази смърт, нашия Господ Исус Христос. Вярата, която носи познанието за истинския живот, живот във вечността, живот при Бога.

В днешния ден, когато цяла България е в траур, ние прекланяме глави пред личността на един човек, който с честността, доброта и скромността си остави пример за всички нас в най-новата история на страната ни. Държавникът демократ, философът, човекът Желю Желев, който мислеше винаги като обединител на нацията, надмогнал партийната дребнавост и политическите боричкания, той показа на всички ни своята справедливост и загриженост към народа, Църквата и Отечеството.

Д-р Желю Желев остана в историята на държавата ни не само като първия демократично избран български президент, но като личност, показала своята дълбока хуманност. В трудното време на тоталитарното общество, а по-късно и през неспокойния период на прехода към демокрация, той остана същият, непроменен човеколюбец, понесъл идеала за доброто и съхранил чувството за доблест. На фона на напрегнатото ежедневие, в сивотата на този бездуховен свят, президентът Желев остана в числото на онези извисени хора, които със скромността и честността си, с богатството на своите идеи винаги будят загрибените ни души и носят усета за справедливост в съвременето ни.

Поклон и вечна памет пред личността и достойнството на незабравимия демократ и държавник д-р Желю Желев, политика, потрудил се много пред олтара на отечеството ни България за демократичното устройство и благоденствие на нашия народ. Всемилостивият Бог да чуе молитвите на светата ни Православна църква, която ни призовава днес в съборността на народа си, да молим нашия Господ да осени душата на покойния ни президент с блажен и вечен покой. Амин!

† НЕОФИТ, Патриарх Български

## Новите носители на наградата за лидерство „Стефан Стамболов“

Видинският митрополит Дометиян и вицепремиерът Ивайло Калфин са носителите на наградата за лидерство „Стефан Стамболов“ тази година. Почетният знак за принос към държавността и към духовността беше връчен на **30 януари**, когато се проведе Деветата научна конференция на тема „Лидерството в демократична България: изучаване, преподаване, възпитаване“, в Музея за история на София.

Форумът започна с минута мълчание в памет на първия демократично избран президент на България д-р Желю Желев, починал същия ден. Пред присъстващите тъжната вест съобщи вицепрезидентът Маргарита Попова.

Членът на селекционната комисия за наградите Светлана на Шаренкова представи отли-

чените. Митрополит Дометиян не можа да присъства, за да получи лично наградата и тя беше приета от представителя на епархията – архимандрит Харалампий.

Вицепремиерът Ивайло Калфин изрази съболезнования към близките на президента Желев. Калфин посочи, че в страната за последния четвърт век е имало много различия и разделения, но според него трябва да запазим поне едно нещо – уважението към тези, които искрено са искали да променят държавата, били са честни в работата си и в политиката и са положили усилия държавата ни да бъде по-добро място. Като благодарни за наградата, Калфин говори за необходимостта от обединителна на нацията кауза и за важността на националната идентичност.



Той посочи като теми, които си струват да бъдат обединителни, солидарността между хората, намаляването на неравенствата в обществото, качеството на живота.

В днешния ден имаме нуж-

## Архипастирско обръщение на Пловдивския митрополит Николай

По повод натиска, упражняван от група лица върху съдебната система, във връзка с делото „Манастир „Св. св. Кирик и Юлита“

Взлюбени в Христа Бога, братя и сестри,

Знаете, че преди повече от шест години Пловдивската митрополия поиска от Съюза на българските архитекти на Църквата да бъде върнато владението над манастира „Св. св. Кирик и Юлита“, в с. Горни Воден, край Асеновград. Под натиска на комунистическата власт манастирът е бил взет от Пловдивската митрополия през 1982 година, за да бъде уж използван за нуждите на т.нар. „Международна архитектурна академия“. Всички сте свигетели, че под маската на „архитектурна академия“ това свято място беше обърнато в място за разул и разврат, ползвано от арендатори и печалбари, за удовлетворяване на частните икономически интереси на няколко човека. Аз, като Пловдивски митрополит, не можех да търпя това безчестие и поругаване на нашите светини и духовни ценности. Помолехме с добро Съюза на българските архитекти отношенията на да бъдат прекратени, като манастирът ни бъде върнат доброволно. След като молбата ни не срещна разбиране, се принудихме да се обърнем към светския съд.

Две поредни съдебни инстанции – Пловдивският окръжен съд и Пловдивският апелативен съд – постановиха решение: манастирът „Св. св. Кирик и Юлита“ да бъде върнат на Българската православна църква, в лицето на Пловдивска митрополия, без никакви условия! Благодарихме и благодарим на тези съдии, чрез които проговори Божията справедливост! Благодарим и на сегашното ръководство на Съюза на българските архитекти, което след решението на втората инстанция безпрепятствено освободи манастира, с което да-

де възможност в него незабавно да бъдат възобновени благодатните и душеспасителни богослужения.

На 14.12.2014 г. целият Свети Синод на Българската православна църква, предвождан от Негово Светейшество Българския патриарх Неофит, отслужи в църквата „Св. Параскева“ на манастира тържествен благодарствен молебен, с което прогласи, че Църквата, в нейната цялост, приема манастира обратно в доното си, а манастирът открива благодатните си обятия за Светата Църква.

За съжаление, случаят все още не е приключил. След поредно обжалване от страна на Съюза на архитектите предстои по въпроса да се произнесе и Върховният касационен съд. Неговото заседание е насрочено на 11.02.2015 г.

От два месеца насам, а през последните дни и седмици особено интензивно, малка група хора, чиито икономически интереси бяха засегнати, се опитват всячески да упражнят натиск върху общественото мнение, а оттам върху Върховния касационен съд, за промяна на вече взетите две съдебни решения. Ние вярваме, че съдят няма да се поддаде на този натиск. Още повече вярваме на силата на църковното единство и на съборната молитва, отправена към Всеподателя Бога, към Козото отново ще се обърнем, за да ни даде сила да изтърпим и това изпитание.

Поради което постановяваме следното:

– дните 9, 10 и 11 февруари 2015 година определяме за дни на извънреден строг пост и призоваваме всички благочестиви православни християни в Пловдивска епархия да се придържат към него;

– призоваваме всички християни, в гореупоменатите дни да отправят непрестанна, силна и искрена молитва към Всеподателя да не изоставя Своята Църква, Своя народ и светия манастир „Св. св. Кирик и Юлита“;

– задължаваме във всички църкви и манастири на територията на Пловдивска епархия, всички свещеници и монаси, през тези три дни да отправят света Божествена литургия, като след литургията да отправят молитвата „За всяка просба“ (За благодатна Божия закрила над светата обител „Св. св. Кирик и Юлита. Да запази Бог светия манастир.) („Служебник“, стр. 498 и „Требник“, стр. 498). Към вечерното богослужение да се добави и Молебен канон на Пресвета Богородица.

Нека, братя и сестри, нашата обща молитва отекне в небесата и до ушите на Господа да стигне ясното послание, че ние сме Негов народ и Негова църква. И, че каквото и да стане, се уповаваме на Него!

Ще се молим на Бога, също така и за просветление и възвращение на всички, които си мислят, че могат да си излязат с Божието достойнство и да се бъркат в Божиите дела. В крайна сметка – Бог вижда, а Неговият съд е най-справедлив!

Призовавам над всички вас Божието благословение и призовавам цялата ни Епархийска православна църква да бъде единна в молитвен пост през дните 9, 10 и 11 февруари на 2015-ата година от Рождеството на нашия Господ Бог Исус Христос, за Негова слава и за прослава на светите мъченици Кирик и Юлита!

08.02.2015 г.

да от лидери повече от всякога, за да може народът ни „да се огледа“ в тях, да чуе топла дума в тези тежки времена и да чуе ясно казано, но честно, от своите лидери – къде сме днес, какво ни чака утре и това, че можем да променим бъдещето си само когато сме заедно, каза вицепрезидентът Маргарита Попова на конференцията.

Ние всички съзнаваме, че кризата в икономиката, политиката, духовността и други важни сфери през първите 14 години на 21-ви век се дължи до голяма степен на криза в националните елити и в лидерството, отбеляза ректорът на Университета по библиотекознание и информационни технологии (УниБИТ) проф. Стоян Денчев.

Започнала като инициатива на граждански организации и сдружения, на Института за те-

ория и практика на лидерството „Стефан Стамболов“, от тази година конференциите и дейностите, свързани с лидерството и с годишнината на големия български държавник Стефан Стамболов – днес се навършват 161 години от неговото рождение, ще се състоят под егидата на института по лидерство към УниБИТ, посочи директорът му проф. Димитър Иванов.

Той припомни, че д-р Желю Желев беше сред първите двама носители на наградата за лидерски принос, която Институтът е учредил и е връчвал през 2009 година. Д-р Желев преди да стане държавен глава, беше лидер на гражданското общество в България, в науката, беше лидер в морала и в нравствеността, каза Иванов.

Отдел „Връзки с обществеността“

От стр. 1

Негови съвременници, а и всички, които до днес се гният в молитва при гробната му могила...

но, за да облекчат злочестата съдба на братята и сестрите в изгнание...

Аз съм имал възможност да чета от духовните произведения на владика Серафим...

Преди да почине, архиепископ Серафим беше организирал и руски монашески общини...

за на руските светни канонизирани в десетилетието на века и значението им в трудовите на Руската православна църква...

ДОСТОЙНИ АРХИЕРЕИ



На 13/26 февруари 1950 г., преди 65 години, се упокоава в Господа един от духовните отци на нашето време...

Ставайки брат на тази обител, аз в своите духовни търсения се насочих към молитвено застъпничество и прибижието на архиепископ Серафим Соболев...

Велик Божий йерарх на Православната църква

Още с идването си в България през 1921 г., по време на Гражданската война в Съветска Русия...

за своите пасоми, не е имал възможност да си почине нито през деня, нито през нощта...

блаженопочиналият архиепископ Серафим Соболев е утешавал своите чедя преди да напусне този свят...

църква като светители и преподобномъченици на Руската православна църква...

тво, милосърдие, прозорливост, молитвеност в служба на човека и светата Църква...

От стр. 1
Аз приех монашески погостр в един скромен софийски манастир...

Животът на Бога спасява, а не времето и мястото

Назари (Терзиев), който беше изповедник на доста хора в България...

и да го изрази чрез слово само когато преживее макар и малко, в кратките моменти...

Бога, пред цялото Му величие; осязваме, че носим благодатта на архирейското служение...



те сънародници, така и на своите нови духовни чедя от български произход...

ховни чедя от български произход на блаженопочиналия архиепископ Серафим...

И днес, когато върваме, предстои в най-скоро време този велик свещен акт...

душеполезни поучения на архиепископ Серафим Соболев

- За да можеш успешно да се борих срещу злото, трябва да имаш рог В мислите си...

- Ваш. Усетили ли, че почиваш да говориш нещо нередно, кажки, че мислята ти се е отпелнала и спри...

ние сме убедени в цялото си духовно съзнание, че канонизацията на този архирей ще е свидетелство за този велик момент...



в Санкт-Петербургската духовна академия, ректорството на св. Антоний Храповицки по време на неговото учение...

София е привлекателен център за всички тези хора, прииждащи от всички краища на страната...

Ние, християните, живеещи в София или в което и да е друго място в България...

Светии като преподобни Серафим Саровски, св. Иоан Рилски Чудотворец, преп. Сергей Радонезки Чудотворец...

Има неща, които не могат да се изкажат с думи, но ги чувстваме в цялата си душа...

Из книгата „Софийският чудотворец Серафим за майните на победата“, София, 2003 г.

## БОГОСЛОВИЕ

От стр. 1

## Кратки житиенесни бележки

Св. Йоан Златоуст е, може би, най-популярният и почитан светец отеч в традицията на Източно-православната църква. Заради богатото му книжовно наследство и ненадминат проповеднически дар, заради самоотвержения му подвиг в учителството и пастирското му усърдие, заради мъжественото и непоколе-

бойното управлявал Източната част на вече разделената през 395 г. Римска империя, св. Йоан Златоуст бил избран (397 г.) за Константинополски архиепископ. Този избор бил продиктуван както заради безспорните качества на църковния учител, така и заради нуждите на империята и застъпничеството на хора от дворцовите среди.

Нравоучителните слова, посветени най-често на християнските добродетели, милосърдието, покаянието и поста, молитвата

ние, което протичало близо до императорския дворец. Това негово евангелско служение било обременено и смущавано от множество политически интриги, разпространявани сред висшия клир и от капризите и „аристократичните“ пороци на дворцовите кръгове.

По време на архиепископското служение на св. Йоан Златоуст в Константинопол Православие то вече било възтържествувало на първите два Вселенски събора – в Никея и Константинопол – и догматическите спорове с арианите и духоборците утихвали, но пред Църквата стояли все още много сериозни изпитания и предизвикателства. Тези трудности и задачи били преди всичко от нравствено и практическо естество. Това били предизвикателства и нужди на времето, свързани с необходимостта от укрепване и утвърждаване на християнството в живота на вярващите, стабилизация на Църквата като духовна институция и хуманизация на християнската държава и обществените нрави. Не на последно място била и борбата срещу повърхностното и често пъти външно и лицемерно изповядване на християнската вяра и придръжане към християнския морал от страна както на широките слоеве на населението, така и на тогавашния аристократичен столичен елит. На тези задачи било посветено и при тези условия протекло църковното служение на св. Йоан Златоуст в Константинопол. Тези трудни условия и нужди на времето определили в най-голяма степен насочката, характера и съдържанието

на неговото църковно и социално служение, характера на богословското му учение и съдържанието на неговото духовно творчество.

## Грижа за бедните и социално-милосърдно служение на Църквата

В столичния град Константинопол като архиепископ и църковен водач св. Йоан Златоуст продължил своето социално служение и грижа за бедните по начин, който бил възприел в Антиохия. Той изразходвал църковните средства предимно в помощ за нуждаещите се, реорганизирайки института на диаконостите и призовавал богатите жени и знатни вдовици да приемат в своите големи имения сираци, болни и странници. Продавал златните църковни съсъди, за да се изхранват гладуващите и призовавал всички към милосърдие и доброволно пожертвование на материалните блага за облекчаване на страдащите на най-нуждаещите се събрата.

Критиката срещу разточителството на църковни средства от страна на висшия клир в Константинопол и бичуването на пороците на дворцовите среди заради алчността, сребролюбиято, суетата и нарушаването на идеалите на социалната справедливост станали причина за това св. Йоан Златоуст да си спечели много и силни врагове. Сред тях била и императрицата Евдоксия, която светителят изобличавал заради неправди и заграбване на чужда собственост в противоречие със законите и християнския морал. Многократно представи-

тели на клира и корумпирани царедворци повдигали клевети и гонения срещу св. Йоан Златоуст и го отстранявали неканонично от неговия архиепископски престол.

Независимо от гоненията и притесненията на тези представители на държавната власт и императорския дворец, чиито пороци светият отец разобличавал смело в своите нравоучителни проповеди, той си оставал твърд и непоколебим борец за правдата, учител на истината и проповедник на Христовите заповеди и евангелските добродетели. С това своето безкомпромисно поведение св. Йоан Златоуст си навлякъл омразата на силните на деня, изпитал горчиви страдания и понесъл непоносимите трудности на гоненията и заточенията.

През 407 г. на път за мястото на своето заточение в Понтийската област, изтощен физически, но с бодр дух и чисто сърце, той понесъл мъжествено своя кръст, следвайки по стъпките на Христа, и посрещнал земната си участ достойно. Светителят завършил земния си път с мъченически подвиг в прослава на Бога и благодарствената молитва. Св. Йоан Златоуст завършил живота си с думите: „Слава на Бога за всичко!“

Около тридесет години след земната кончина на светителя наследниците на император Аркадий позволили и пожелали тържествено да бъдат пренесени мощите на светеца от града Комана в Мала Азия в Константинопол. Това историческо събитие, което се случило по времето на Теодосий Втори и сестра му Пулхерия през 438 г. се отбелязва и възпоменава от Църквата на празника Пренасане мощите на св. Йоан Златоуст в Константинопол.

Двамата владетели на Източната римска империя (Византия) се молили с покаянни съзвизии и съкрушено сърце пред светите мощи на светителя за опрощаване греховете на своите родители, които били в основата на гоненията срещу него и на неговото заточение. От този момент в Източната църква започнал и същият официален култ към личността на св. Йоан Златоуст, който се утвърдил през вековете не толкова заради официалните политически елементи в него, а заради достойния подвижнически живот и личността на самия светил.

Чрез своите дела на смел Христов последовател и духовен пастир св. Йоан Златоуст си извоювал почитта на Църквата и вечната прослава от Бога и придобил неувяжващия венец на славата. Той се ражда през вековете и до ден-днешен на всеобща почит и уважение сред вярващите християни както в Православния изток, така и в християнския Запад. Мощите на светеца след 1204 г. са пренесени от кръстоносците на Латинската империя в Рим и се съхраняват в катедралата „Свети Петър“.

Доц. Костадин НУШЕВ

# Почитта към свети Йоан Златоуст в Православната църква

бимо служение за духовното благо на паството, както като дякон и презвитер в Антиохия, така и като Константинополски архиепископ, той си заслужил още приживе и получил от Църквата името Златоуст.

Големият светил на Православие е един от най-ярките представители на така наречения „Златен век на светоотеческата богословска мисъл“ и един от най-плодовитите автори от времето на разцвет на християнската литература, обхващащ периода на IV и V век. Неговото служение като църковен учител и пастир протича при управлението на християнските императори Теодосий Велики (379-395 г.) и наследника му Аркадий.

По времето на Теодосий Велики животът на обновяващата се след епохата на Константин Велики Римска империя все повече се християнизира и гръкоримската цивилизация постепенно и трайно променя своя облик. Макар все още някои остатъци от старата езическа култура, и преди всичко моралното разложение сред политическия елит на Константинопол, да оставали сериозно предизвикателство пред Църквата, тя укрепвала като духовна институция и разширявала своето присъствие и влияние сред народа. Самият император Теодосий Велики бил християнин, приел кръщение още докато е начело на империята, а не на смъртния си одър като своите предшественици, и се опитвал съзнателно да управлява държавните дела именно като християнски владетел. Той покровителствал Църквата и Православие то и свикал Втория вселенски събор в Константинопол през 381 г., на който възтържествувало Никеиското изповедание на вярата. По времето на този император християнството се превръща в основна държавна религия, а римското право постепенно се променя и християнизира.

При управлението на сина и наследника на Теодосий Велики на престола – Аркадий (395-408),

и подвижничеството, а също така и библейските ексегетически беседи са двете основни литературни форми, в които се излива дълбокото духовно познание и проникновеното богословско учение на св. Йоан Златоуст. Това се определяло както от личните дарования на църковния учител, така и от практическите нужди на Църквата и потребностите на вярващите християни в края на IV и началото на V век.

Като забележителен представител на Антиохийската богословска школа св. Йоан Златоуст е носител на високите образци на християнска култура, богословска мисъл и църковна словесност. Като духовен пастир и учител той е бил изключително близо до народа и неговите нужди и чрез своето слово и проповед е наситил духовния глад и стремеха към истинско познание на Бога у всички.

След като се прославил като презвитер и църковен учител в Антиохия чрез своите знаменити и въздействащи проповеди, но и чрез неуморното си социално-милосърдно служение, св. Йоан Златоуст бил въздигнат като архиепископ на столичния град Константинопол и пренесъл тези църковни традиции там. В столичната катедра той приел реформи в каноничната дисциплина и богослужението и издигнал на високо ниво изискванията за църковните служители. Неговите реформаторски действия и новаторски инициативи обаче породили и много завист, ропот и негодувание от страна на онези, чиито пороци светителят изобличавал със своето слово.

## Трудностите на архиепископското служение

В столичния град пламенният и красноречив проповедник на Христовото евангелско учение, на чистотата на вярата и евангелските добродетели се сблъскал с трудностите на църковното архипастирско служение,

## Св. Йоан Златоуст Как да приемем св. Причастие

Знаем, че мнозина от вас скоро ще дойдат и ще пристъпят към тази духовна трапеза: за да не стане това в наша вреда и присъда, а да получим спасение за душите си – аз още отсега ви предупреждавам и всячески ви моля да очистим сами себе си от всяко зло и тогава да пристъпим към св. Тайни! Никой да не говори: аз съм покрит със сажди, съвестта ми е пълна с грехове, нося тежко бреме от пороци, не съм достоен за тази трапеза! Тези пет дена са достатъчни, за да се очистиш от множество грехове: ако духовно отрезвеш, ако се молиш покаяно, ако бодрстваш сърдечно.

Не гледай, че времето е кратко, а се взри в друго: че Господ е милостив и човеколюбив. Ниневитяните в три дена успели да се освободят от Божия гняв и ни най-малко не им попречила краткостта на времето да проявят усърдие, да покажат покаяние, да постигнат всичко, с помощта на човеколюбивия Господ. И блудницата, като пристъпила към Христа, за един миг смъкнала всичкия позор от себе си; и когато юдеите негодували против Христа, че я допуснал при Себе Си и ѝ позволил такава дързост, Той им затворил устата, а нея освободил опростена.

Защо така? Защото блудницата пристъпила към Христа със сърдечно разположение, с пламенна душа, с вяра и се докоснала до светите крака на Господа, като разпелела коси, като проляла съзвизии, като разляла миро. С каквото съблазнявала людете – с това постигнала и покаяние; с каквото възбуждала погледа на похотливите – със същото проляла обилни съзвизии; с тези коси, с които увличала мнозина в грях – с тях изтрила краката на Господа; с мирото, с което примамвала душите – с него тя помазала обилно Христа Исуса!

Така и ти, човече, с каквото си прогневил Бога, със същото можеш да го умилостивиш. Ти си Го прогневил с кражба на пари – умилостиви Го с връщане на краденото и с благотворение от теб, подобно на Закхей. Ти си Го разгневил със злословие на езика си и с обиди към мнозина – с езика пак Го умилостиви, като отправил чисти молитви, като благославял злословещите, като прощавал на злоречивите, като благодарил на обидящите те.

За всичко това не е нужно много време – не от количеството на дните, а от качеството на покаянието се ражда спасението.

Вашите православни храмове понякога се забелязват причудливи гледки – посетители, които с разтворени длани гледат нагоре или са ги прилепили плътно до някоя от иконите и шепнат с трепет някакви слова. Някой

Нито един от четиримата евангелисти не свидетелства в светото Евангелие Спасителят така да е общувал с Отца Си, дори и в най-покрътителната Си молитва в Гетсиманската градина.

Светите апостоли не са придобивали по този

духове на злобата, подвластни на въздушния княз Сатаната. Според опита на Църквата така по-лесно се получават завихрения и топлинни въздействия, които са присъщи на тяхното нечисто и натрапчиво присъствие. Усещанията, които се по-

целуването и докосването до тях да следваме пристойност и благоприличие, като на нещо свято и пречисто. Въздействието на иконата е в зависимост от нашата жива, лична вяра, а не плод на нейната енергийна сила. Затова е и прието да се твърди, че всяка икона е чудотворна, в най-чистия и съкровен смисъл на думата. Разковничето за контакта е в изконната връзка между Бога и човека и неговата лична отдаленост на молитвата.

Доленепите длани не ни приближават или отдалечават от Бога, а само създават условия за изпадане в заблуди за нашия молитвен успех. Църковната практика показва, че много често събирачите на енергия в храмовете са хора не само искрено и с трепет търсещи общуване с Бога, но са убедени в силата на Православието и в своята безупречност – православно. Готови са да спорят упорито и неотстъпно за превъзходството му сред всички останали деноминации. А всъщност са жертва на своята

болна мистичност, изпадащи в молитвени изстъпления. Лесно могат да бъдат разпознати по дълбокосъщертателния и отнесен външен вид и особено вглъбяване, когато извършват всичко в храма. В свободен разговор разпалено убеждават другите как и колко пъти Бог и светците са им помагали и че явно са усещали тяхната помощ.

Вярват, че чудесата изпълват живота им. Разкайват се сърцераздирателно за извършените грехове, плачат по време на църковните служби и последования. Някой от другите миряни могат дори да ги вземат за пример за благочестие и пълна отдаленост на вярата. Но тяхната болезнена чувствителност по някакъв неуловим начин разпалва чувството им за духовно превъзходство над околните и развива най-опасната духовна болест – прелестта. Според учението на светите отци тя е в основата на всяко лично духовно падение. Св. Нил Синайски казва: „Понякога демоните се разделят на гру-

пи. Едините идват със съблазън и когато ти потърсиш помощ, идват другите в ангелски вид и прогнват първите, за да бъдат измамен ти и да изпаднеш в самомнението, че си достоен за тях“ (Архимандрит Серафим. *Болна и здрава мистика*).

Единствено точното и чисто спазване на заветите на светите отци в духовния живот може да ни избави от превъплъщението на бесовите и да предотврати нашето пленяване от техните козни... Наистина тесен и труден е пътят на нашето спасение, но е единствено целителен и възобновяващ нашата паднала природа. Нека не позволяваме да бъдем заблудени, а трезво да стоим в духа на истината. Когато християнинът се смирява във всичко, търси светите на своя духовен наставник и в послушание ги изпълнява, тогава не само че възпрепятства внушенията на падналите ангели, но и със сигурност се движи напред и бере духовни плодове от своите искрени усилия! Амин!

Свещ. Ясен ШИНЕВ



АКТУАЛНО

## ЗАРЕЖДАНЕ С ЕНЕРГИЯ

би побързал да каже – чудесно, защото храмът е място за уединение и мистично търсене на Бога и колко е хубаво, че има хора с жива и гореща вяра! Но дали е така? Това е наистина картина на съкровен разговор на душата с Бога, прозорец към борбата за нейното спасение и мистика, но не здрава, а болна. Болна мистика, нарича се зареждане с енергия, а хората, които я практикуват – събирачи на енергия.

Понятието „energia“ (от гръцки – сила, действие, движение) не е неприятели в църковните среди, но богословите в практиката избягват неговата употреба, поради преплитането му с трактовките на различни теософски и окултни движения, които масово боравят с него. Бог като Творец на цялата вселена общува с творението Си чрез Своите бликащи сили – енергии – както цяло, така и дълбоко индивидуално при срещата Си с всяка една душа. Подобно е и понятието „supergia“ – съдействие, израз на този вид съкровено общуване, което е в духа на спасението – дело Божие и човешко едновременно.

Православната църква в учението си ясно е посочила различните форми на общуване с третата ипостас – Светия Дух, за да избегне съблазните и заразите на този съвременен диалог. Решенията на Вселенските събори, както и Правилата на светите отци, никак не са благосклонни към този начин на общуване и дори го заклеймяват като неправилно, неприемливо и нечисто.

начин всепроникващата Божия благодат, за да отидат и благовестят на всички народи. Нещо повече, в съкровищницата на патеричната литература няма нито един пример за подобно молитвено правило и благодатно общуване с Бога. Православието е дълбоко изповедническо учение и повече от всичко държи на чистата си връзка със Спасителя.

Това е неговата историческа мисия и велика задача – да съхрани завета между Христос и Неговите апостоли. Нашата доктрина твърди, че Светият Дух или Божията благодат изпълва цялото храмово пространство, а не само окръжността, непосредствено под купола. Другото мнение е окултизмът в църковната практика, породен от неправилното разбиране, че най-чистата като наситеност и резонанс божествена енергия снизхожда единствено и само под купола, като уникално архитектурно изпълнение, наложено с тази цел от традицията. Но Божията благодат не може да бъде анализирана и степенувана до нива и степени на пречистост, така както се опитват да обяснят това различните окултни движения.

Ако се опитаме да обясним на окултистите с техния език и терминология, то бихме казали, че най-чистата космическа енергия е Божията благодат. И тя е еднакво пълноценна, чиста и всепроникваща винаги, във всички времена и периоди. А разтворените длани са средство за лесно контактуване с поднебесните

лучават – като стопляне, затопляне на ръце, крака и цялото тяло – не са доказателство за чисто общуване с Божествената благодат, а по-скоро са плод на нечиста намеса и чуждо въздействие. Общуванието между Бога и човека е дълбока интимна връзка, но духовна, а не физическа. Човек отваря душата си за Бога и приема Неговата благодат, която го оживотворява, твори и съживява по невероятен и необявен за другите начин. На практика зареждането по този начин е отваряне за бесовите и многообразието им способи за внушения върху човешката личност. Цялото пространство от земята до небето, определено от окултните движения като „астрал“, е изпълнено с тяхното активно присъствие. По подобен начин стои и въпросът за зареждането от иконите.

Понятието „икона“ произтича от „икос“ – образ, лице, визия. Смисълът на иконата е да насочи от образа към първообраза, но само като посредник на духовно внимание и концентрация. Ако молещият се не стори това, на практика е идолопоклонник и еретик. Ние се покланяме на иконите, дължим им особена почит и преклонение, но светилото отци не препоръчват подобни начини – за докосване с длани и очакване на топлинни признаци на контакта ни с тях и с избразените светци. Напротив – настойчиво изискват от нас да подходим с искрено благоговение и трепет, като дори в

### Духовна съкровищница

Някакъв светски мъдрец дошъл при египетски старец. Вигял, че у него няма нищо, освен Библията, той му подарил свой собствен библейски коментар. След година отново дошъл при стареца и попитал:

- Отче, помогна ли ти моята книга по-добре да разбереш Библията?
- Напротив – отвърнал старецът, – наложи ми се да се обръщам към Библията, за да разбера твоята книга.



Египетски манах попитал стареца си:

- Отче, трябва ли сега напълно да се отрека от света?
- Не се безпокой – отговорил старецът, – ако твоят живот действително стане християнски, светът незабавно сам ще се отрече от тебе.



Египетски манах миел листа на саата. Към него се приближил друг манах и жалаелки да го изпита, попитал:

- Можеш ли да повториш какво каза старецът в проповедта гнес сутринта?
- Не помня – признал си младият манах.
- За какво слуша проповедта, ако вече не я помниш?
- Поledenи, брат: Богата ми марулята, но не остава по нейните листа. Марулята обаче става напълно чиста.



Някакъв мъдрец от този век посетил веднъж авва Зенон.

- Отче – попитал той, – можеш ли да ми кажеш какво е това философ?
- Философът – това е слепец, който търси в тъмна стая черна котка, когато тя не е там – отговорил старецът.
- А кой тогава е богослов?
- Богословът е нещо погодно, но понякога той намира котката...



В едно село се разнесла вестта, че в съседния голям манастир се е сменил игуменът. Тукатки при вратите на манастира се появил някакъв бедняк в групи и като вигял игумена, се приближил към него.

- Отче! – казал той, – аз добре познавах предишния игумен, който беше много щедър към мен. Надявам се, че и ти също ще бъдеш щедър...
- Разбира се, брат, но, виждаш ли, старият игумен – това съм аз, а новият ще дойде след десет дни...



Египетски човек дошъл да госта на стареца със своите глупави въпроси:

- Нима наистина ти, такъв умен човек, считаеш за възможно Йона да е преживял три дни в утробата на кита?
- Не зная – отвърнал старецът, – но ще го попитам, когато се вигя с него в рая.
- Ами ако той е в ага?
- Тогава ти сам ще го попиташ.

